

Familieroman

Late *liefde*

GERDA VAN
WAGENINGEN

Gerda van Wageningen

LATE LIEFDE

I

‘Zoek!’

Met een ferme zwaai gooide Sonia de Warrimont de stok weg en de enthousiaste jonge hond rende er voor de zoveelste keer als een dolle achteraan. Hijgend zeulde hij de stok even later terug naar het vrouwtje. Zijn grote bruine ogen keken haar smekend aan toen hij de stok opnieuw aan haar voeten legde. Ze grinnikte.

‘Nog één keer dan, maar dat is echt de allerlaatste keer,’ vertelde ze het dier, dat plezierig Oost-Indisch doof bleek en alleen maar oog had voor het buk-kende vrouwtje. Hij stond al in de startblokken voor een nieuwe race over het door de regen tamelijk zacht geworden bospad.

Een paar minuten later sprong Odin met de nodige tegenzin achter in de auto en draaide Sonia het contactsleuteltje om.

Ziezo, het had niet alleen haar jonge labrador goedgegaan, die buitenlucht, maar haarzelf misschien nog wel het meest. Ze moest eigenlijk aan het werk, maar vanmiddag kon ze er op de een of andere manier maar niet toe komen. Ze moest steeds denken aan de dingen die haar broer Serge gisteren door de telefoon had gezegd.

Omdat Sonia er niet van hield met een hoofd vol onbeantwoorde vragen rond te blijven lopen, koerste ze dus maar meteen naar haar moeder.

Annette de Warrimont keek verrast op nadat Sonia met haar eigen sleutel het huis was binnengekomen en haar aantrof terwijl ze bezig was met haar knipwerk. Annette had verschillende vellen gekocht om driedimensionale kaarten mee uit te knippen, een secuur werkje dat haar veel genoeg bezorgde.

‘Wat een onverwacht genoeg. Ik dacht dat jij het razend druk had.’

‘Dat is ook zo, maar goed, vanmorgen wil het op de een of andere manier toch niet lukken.’

‘Dus maak je tijd om gezellig een kopje koffie met je moeder te drinken? Fijn.’

‘Je ziet er goed uit, mam.’

‘Zo voel ik me ook, kind.’

‘Je begint het dus te verwerken, wat er allemaal met pa is gebeurd?’

‘Het is al twee jaar geleden, lieve kind. De tijd heelt weliswaar niet alle wonden, maar de pijn en de bitterheid ben ik inmiddels kwijtgeraakt.’

‘Daar ben ik blij om.’

‘Maar?’ Annette keek haar vragend aan en bijna tegen haar zin haalde haar dochter haar schouders op. ‘Er zit je iets dwars,’ ging ze verder. ‘Heeft dat met mij te maken of met jezelf.’

Sonia beet op haar lip. ‘Het gaat om iets wat Serge zei.’

‘Serge is er altijd al goed in geweest om commentaar te leveren als de dingen anders liepen dan hij wilde. Een trek die hij overigens niet van een vreemde heeft.’ Nu klonk er een onmiskenbare bitterheid door in de stem van de vrouw die er voor haar zevenenvijftig jaren nog goed uitzag. Mevrouw Annette de Warrimont was twee jaar geleden door een zeer diep dal gegaan, toen ze had ontdekt dat de man met wie ze al zo lang getrouwd was en met wie ze volwassen kinderen had, opnieuw een vriendin had gehad. Ditmaal was het net een keer te veel geweest. In het verleden had ze hem vergeven, tot twee keer toe. Nu had ze dat niet meer gedaan en een bitter verlopen echtscheiding was het onvermijdelijke gevolg geweest.

Sonia hield een zucht binnen. Die bitterheid had mam vroeger niet gehad en voor haar was het best moeilijk om daarmee om te gaan. ‘Ik ben in het bos geweest en nu lust ik wel een kopje thee. Jij ook?’

‘Lekker. Als ik aan het frutselen ben, vergeet ik alles om me heen.’

Sonia kwam een paar minuten later terug met een dampende theepot. ‘Zo! Ik hoorde laatst van Serge dat pa je mist.’

Annette legde met een weloverwogen gebaar het schaartje weg. Ze keek Sonia aan. ‘Ik kan het me niet voorstellen. Kindje, laat ik één ding duidelijk maken. Wat je vader ook doet of laat, ik ben verder gegaan met mijn leven en heb alles losgelaten. Dat was nodig. Ik wil nog een paar mooie, rustige jaren hebben, voor ik me oud begin te voelen.’

‘Je ziet er jaren jonger uit dan je bent.’

‘Mooi. Dat wil ik graag zo houden.’

‘Maar toch,’ hield Sonia vol en die koppigheid had zij evenmin van een vreemde. Zoals haar broer in sommige opzichten meer op zijn vader leek

dan op zijn moeder, was het bij haar net andersom en koppigheid was iets wat deze vrouwen allebei niet vreemd was. Annette haalde haar schouders op, ze kende zichzelf en ze kende haar volwassen kinderen. Serge was tweëndertig en Sonia negenentwintig. 'Wel, je moet het toch kwijt, dus gooi het er maar uit.'

'Pa heeft zijn vriendin het huis uitgezet.' Ze keek haar moeder aan met iets van een vage hoop in de ogen, wat de oudste van de twee als uitermate pijnlijk ervoer.

Duidelijkheid was dus geboden, besepte ze. 'Ja, en?'

'Hij heeft spijt van alles wat er is gebeurd.'

'Natuurlijk, hij is zijn veilige nestje kwijt en er zijn dagen dat hij zich graag nog eens door de warmte van een vrouw zou willen laten koesteren. Tot de volgende ronde waarin zijn hormonen gaan opspelen. Je vader is een man bij wie het verstand in zijn kruis hangt, lieve kind.'

'Mam!'

'Ja, het spijt me, dat was niet netjes van me. Soms kan eerlijkheid beter wijken voor tactische opmerkingen. Het ontsnapte me.'

'Zo denk je er dus over?'

'Natuurlijk. Ik heb het meerdere malen mee moeten maken en ineens was het over. Wat jij en Serge ook hebben lopen bekokstoven, een weg terug is er niet meer. Misschien is het handig als ik dat duidelijk maak.'

'Zelfs niet als pa belooft dat het echt niet meer zal gebeuren?'

'Dergelijke beloften heeft hij al vaker gebroken, dus ik heb het punt bereikt dat ik me daar niet meer mee bezig wil houden.'

'Dat vind ik jammer.'

'Dat weet ik, maar het is niet anders. Lieverd, schenk nog een kopje in. Luister, ik ben niet bitter, al zal het bij jou ongetwijfeld zo overkomen, ik ben een realist. Vierendertig lange huwelijksjaren heb ik mezelf weggecijferd en rekening gehouden met iedereen, behalve met mezelf. Je vader is geen kwade man, hij heeft alleen een paar zwakheden. Op een goed moment besloot ik dat ik niet langer onder die zwakheden wilde lijden, maar dat ik de rest van mijn leven op mijn eigen manier wilde doorbrengen. Is daar iets mis mee soms? Dat doe jij toch ook?'

Sonia dacht aan haar eigen verbroken relatie. Haar voormalige vriend was getrouwd met zijn werk en met niets anders. Daar had ze evenmin mee kunnen en willen leven als haar moeder met de herhaalde ontrouw van haar vader. Ze zuchtte. 'Het spijt me. Maar pa...'

'Heeft er misschien bij jullie op aangedrongen om eens te peilen of er toch niet een weg terug is.'

Sonia bloosde. 'Bij Serge, niet bij mij.'

'Weet je wat het is? Hij gaat over een jaartje met pensioen en beseft tot zijn ontsteltenis dat hij een groot deel van zijn pensioengeld aan mij moet afstaan, zodat het niet de riante oude dag wordt die hij altijd gedacht had te hebben. Hij houdt straks slechts een mager inkomen over, waarmee hij niet veel bijzonders kan doen. De jonge vrouwen op wie hij valt, kunnen tegenwoordig goed rekenen, kind. Ik ben bang dat het je opnieuw pijn doet dat ik dit zo openhartig zeg en het is ook niet bitter bedoeld, maar Sonia, ik heb het zo goed in mijn leven gekregen. Ik vind het zo heerlijk om te kunnen doen en laten wat ik wil, op de momenten dat ik iets wil. Niet om zo laat voor het ontbijt moeten zorgen, om zo laat dit en zo laat dat. Ik leef niet meer op de klok en dat moest ik wel toen ik voor je vader moest zorgen; hij is nu eenmaal een man die prijs stelt op een zekere regelmaat in zijn leven.'

De jonge vrouw knikte. 'Ik begrijp het wel.'

'Ja, lieverd, gevoel en verstand lopen nu eenmaal lang niet altijd met elkaar in de pas, nietwaar?'

Sonia knikte en nam het laatste slokje thee. 'Ik zal het er niet meer over hebben.'

'Dan begrijpen we elkaar,' knikte Annette.

Sonia keek haar moeder onderzoekend aan. 'Je ziet er inderdaad goed uit, mam. Zo opgeruimd.' Haar hond snurkte inmiddels luid, met alle vier zijn poten in de lucht.

'Zo voel ik me ook. Soms ben ik eenzaam geweest, de afgelopen jaren. Natuurlijk. Maar meestal vond ik het juist prettig dat ik me zo vrij kon bewegen. Ja, ik voel me vrij, vergeleken bij vroeger. Ik denk er wel eens aan, ook een hond te nemen,' glimlachte Annette. 'Ik kom dan wat meer buiten, want mijn voorkeur voor lekkere dingen begint iets te veel afzettingen op de

heupen te geven en eerlijk is eerlijk, soms is het stil in huis. Een enkele keer voelt dat vervelend aan. Ik heb ontdekt dat sommige honden veel voor hun bazen betekenen. Dieren zijn bovendien trouwer dan mensen.'

'Weer een vleugje bitterheid,' merkte de ander fijntjes op.

'Ik ben me die dingen niet bewust, maar nu je het zegt, misschien wel. Het duurt jaren eer je weer vertrouwen in mensen hebt, als dat eenmaal grondig is geschonden. Zo, en nu hebben we het genoeg over mij gehad. Het is vijf uur en ik begin leeg te worden. Het is bijna donker en hier om de hoek is een eenvoudig nieuw restaurantje gekomen. Wat denk je, een kopje soep en een lichte maaltijd, jij en ik samen? Ik trakteer.'

'Gezellig.'

'Kijk, dat bedoel ik dus met vrijheid, meisje. Ik kan mijn schoongemaakte spruitjes rustig pas morgen koken.' Annette kwam monter overeind, ruimde wat rommeltjes weg, haalde een kam door haar haren, deed een vleugje lippenstift op en spoot een klein beetje eau de toilette achter haar oren.

'Kom, Odin moet een nieuw lesje aan zijn opvoeding toevoegen. Mijnheer moet leren rustig onder het tafeltje te gaan liggen als het vrouwtje uit eten gaat, en te wachten tot ze klaar is.'

'Dat kan niet zomaar, hoor.'

'Daar wel. Het is een eenvoudig restaurant en ik heb er vorige week ook twee honden onder een tafeltje zien liggen.'

Haar moeder was al energiek in de weer een paar nette schoenen aan te trekken. Wat ze verzwegen, was dat die honden onder haar eigen tafeltje hadden gelegen en dat er bovendien een man tegenover haar had gezeten die de eigenaar van die honden was.

Odin stond al kwispelstaartend voor haar. 'Ik heb hier twee lekkere kauwstaafjes in mijn zak en die zijn voor jou,' grijnsde Annette, want tegenwoordig had ze dergelijke hondse lekkernijen in huis, en ze kriebelde Odin achter zijn zachte flapootjes. 'Die krijg jij als wij ons eten opgediend krijgen.' Sonia keek naar haar moeder en grinnikte plotseling. 'Goh, mam, als ik ooit zevenenvijftig ben, hoop ik nog net zoveel levenslust te hebben als jij.'

'Als je dat maar onthoudt.'

‘Het eten is inderdaad heel goed en dat ook nog voor een schappelijke prijs,’ stelde Sonia een uurtje later vast. Ze hadden de jonge hond een paar keer tot de orde moeten roepen, want het dier was de vriendelijkheid zelve en wilde het liefst alle bezette tafeltjes langs om te kijken of de mensen misschien omhoogzaten met een stukje vlees. Hij was wel bereid ze daarvan af te helpen. Maar hij had inmiddels in de gaten dat dit niet direct van hem werd verwacht en lag nu met smachtende ogen te kwispelstaarten aan de voeten van het vrouwtje, en stelde zich met enige tegenzin tevreden met de speciale hondenstaafjes die Annette had meegenomen. De eigenaar van het etablissement prees Sonia omdat het jonge dier, nog duidelijk een puppy, al zo goed luisterde. Ze vertelde op haar beurt dat het dier zes maanden oud was en dat ze zojuist een speciale puppyncursus had afgerond. Labradors waren altijd heel erg *willing to please*. Ze maakten het hun baasjes dus erg graag naar de zin en dat maakte deze honden ook zo geschikt voor blindengeleidehond of soho hond. Maar het waren beslist geen kleine schoothondjes en hadden wel hun beweging nodig.

‘Wel, honden zijn bij mij altijd welkom,’ zei de nog jonge ondernemer. ‘Ik heet Bram Holtmans en mijn zus Letta staat in de keuken.’

‘Vertel haar dan maar dat het ons bijzonder goed heeft gesmaakt,’ lachte Sonia. ‘Ik kom graag nog eens terug.’

‘Ik kijk ernaar uit,’ lachte de gastheer. Sonia stond op om haar moeder in haar sportieve jack te helpen. De hond stond alweer vrolijk te kwispelen. Gearmd liepen moeder en dochter nog een rondje. ‘Ik moet zo langzamerhand naar huis, mam.’

‘Ja, kind, we zien mekaar weer.’

‘Wat ga jij de rest van de avond doen?’

‘Nog even op bezoek, denk ik.’

‘Bij wie?’

‘Bij degene die dat mooie huis heeft gekocht aan het eind van de straat.’

Sonia knikte. ‘Leuk. Het is een hele geruststelling voor me dat jij het goed naar je zin hebt in het leven.’

Ze liet de hond in haar wagentje springen, startte de motor en reed zwaaiend de straat uit.

Annette bleef op de stoep staan en keek haar na. Toen haalde ze diep adem. Nee, ze ging niet naar huis. Ze ging regelrecht naar het huis van haar vriendin.

Met een warme zoen verwelkomde Jantine de Cauwer de vrouw die al meer dan twintig jaar haar beste vriendin was en die maar drie huizen van haar vandaan woonde. Deze twee vrouwen wisten inmiddels alles van elkaar. Jantine wist beter dan wie ook van alle pijn die Annette in haar huwelijk geleden had, pijn waar haar kinderen eigenlijk geen flauw idee van hadden. Annette op haar beurt, wist alles van Jantine, die al zeven jaar geleden haar man verloren had door een hartinfarct en zonder kinderen was achtergebleven.

‘Sonia kwam onverwacht langs. We hebben samen een hapje gegeten bij Bram Holtmans.’

‘Leuke zaak en leuke man. Je bent er toch een keer met Stephan Mulder geweest? Bram zou misschien wat voor Sonia zijn,’ grinnikte Jantine. ‘Maar daar kwam je niet voor, zeg maar eerlijk. Heb je het haar verteld?’

‘Ik durfde niet.’

‘Daar was ik al bang voor.’

‘Ze begon over haar vader. Zij en Serge hebben allebei een goede band met mij, maar ze hebben veel verantwoordelijkheidsgevoel en willen hem niet laten vallen.’

‘Dat is een goede zaak, lieverd. Bovendien, hij is nu eenmaal charmant en dat het een schuinsmarcheerder is, hebben zij minder meegekregen dan jij.’

‘Ja, het schijnt dat Arthur mij wel terug zou willen hebben. Ik zag de hoop in de ogen van het kind.’

‘Het kind is bijna dertig en al jaren volwassen, ze heeft zelf een mislukte relatie achter de rug. Hoe lang heeft ze samengewoond?’

‘Anderhalf jaar.’

‘Piekert zij erover om naar die kerel terug te gaan?’

‘Nee, natuurlijk niet. Hij heeft alweer een ander.’

‘Dat had Arthur ook. Ze zullen begrijpen dat jij verder wilt met je leven.’

‘Ik heb haar vanavond nog verteld hoe goed ik het heb in mijn eentje.’

‘En tactvol gezwegen over de momenten dat je je eenzaam en in de steek gelaten voelt?’

‘Ja, natuurlijk. Zo zal zij zich ook weleens voelen.’

‘Natuurlijk, en ik doe dat ook. Maar jij had veel meer van die momenten zolang je nog getrouwd was dan dat je ze nu nog hebt.’

Annette knikte zenuwachtig en accepteerde een glaasje wijn van haar vriendin. Deze had de open haard aangestoken en gezellig kropen de twee vriendinnen ervoor. ‘Ik zei dat ik erover dacht een hond te nemen.’

Jantine grinnikte. ‘Je had beter kunnen zeggen dat je erover dacht een vent te nemen, en die vent heeft al twee honden. Stephan Mulder heeft bovendien een prachtig huis.’

‘Ja, ik zei tegen Sonia dat ik nog even op bezoek ging in dat mooie huis, dat onlangs betrokken is door iemand anders.’

‘En je verzweg dat je die man in de afgelopen twee maanden al vaker hebt gezien, dat jullie graag samen gaan wandelen, dat hij golft en dat jij overweegt lessen te gaan nemen om dat in de toekomst samen met hem te kunnen doen. En je verzweg al helemaal dat je hem bijzonder graag mag.’

‘Ik ben bang, Jantine.’

‘Waarom? Je vertelt gewoon dat Stephan een aardige man is, een zaak heeft geleid en met werken is gestopt omdat het hem wat te veel werd. Hij heeft een dochter die nogal druk is met haar eigen leven en hem alleen opzoekt als ze wat van hem nodig heeft. Hij voelt zich vaak eenzaam en is hier komen wonen om dichterbij de golfbaan te zijn, omdat hij daar zoveel afleiding aan heeft. Hij heeft twee heel leuke honden die jou erg aardig zijn gaan vinden, net als hun baas. Door die beesten zijn jullie aan de praat geraakt en nog eens aan de praat geraakt.’

Annette knikte en voelde zich zenuwachtig. ‘Ze zullen het niet accepteren dat ik een heel andere kant uit wil. Ze denken geloof ik werkelijk dat ik hun vader wel terug zal nemen, nu die dat kennelijk wil.’

‘Je moet eens ophouden de kool en de geit te sparen. Op de lange duur lukt je dat toch niet.’

Annette kreeg een paar tranen in haar ogen. ‘Ze hebben altijd erg aan hun vader gehangen.’

‘Juist, en omdat jij niets zei over jullie meningsverschillen, weten ze nog niet de helft van de dingen die tussen jullie zijn gepasseerd.’

‘Ik kan ze toch niet de laatste illusies over hun vader ontnemen?’

‘Ik ben het helemaal met je eens, maar soms moet je de dingen heroverwegen. Kom, je ziet misschien problemen waar ze helemaal niet zijn. Misschien vinden ze het zelfs geweldig dat je iemand hebt ontmoet met wie je het weer aan zou durven.’

‘Zover is het nog lang niet. Ik ken Stephan pas twee maanden. Het is nog veel te vroeg.’

‘Moet je het je kinderen dan nu al vertellen?’

‘Hij wil dat graag. Hij wil samen verder in zijn nieuwe huis en wil dat ik voor hem kies.’

‘Dat is erg snel en dat moet hij begrijpen.’

Annette knikte. Ze praatte nog een kwartiertje met Jantine over de verwarrende situatie waarin ze verzeild was geraakt. Ze had zich al snel mateloos tot Stephan aangetrokken gevoeld en dat was een hele verrassing voor iemand die de vijftig ruimschoots gepasseerd was.

Nog verwarrender was de ontdekking dat de aantrekkingskracht wederzijds was. Nadat ze een paar maal samen op stap waren geweest, had hij door laten schemeren dat het wel eens wat zou kunnen worden met hen tweeën. Enthousiast had ze geknikt en pas later had ze zich afgevraagd of ze daar al aan toe was.

Zou ze dat ooit zijn? En Sonia en Serge dan? Wat zouden die ervan vinden als ze met iemand anders verder wilde? Zouden ze ooit een andere man accepteren op de lege plaats die hun vader had achtergelaten?

2

‘Heb je het gezegd?’ vroeg Stephan direct toen ze hem had verteld dat Sonia onverwacht langs was geweest en dat ze haar meegenomen had naar die nieuwe eetgelegheid.

‘Ik wilde het wel, heb het ook wel geprobeerd, maar op de een of andere manier kreeg ik het gewoon niet over mijn lippen.’

‘Waar ben je dan zo bang voor, Annette?’ Hij had haar bij de hand gepakt. Ze

zat naast hem op de bank en nipte aan een glaasje mineraalwater dat hij voor haar ingeschonken had.

Haar ogen stonden onzeker. 'Ik kan het niet precies onder woorden brengen. Wij kennen elkaar nog zo kort en... ik weet het niet.'

'Twijfel je aan onze vriendschap?'

'Nee, dat is het niet. Maar ik weet zelf nog niet goed hoe ik ermee om moet gaan.'

Hij schoof een stukje op. 'Besef je wel wat die woorden zeggen? Je bent niet zeker van onze vriendschap.'

Ze schokschouderde. 'Het gaat niet om jou, hier spreekt mijn verleden een woordje mee. Ik zal altijd bang zijn dat een man me opnieuw zoveel narigheid aandoet, dat ik opnieuw bedrogen word. Ik kan mijn hart niet zomaar wegschenken. Nog niet, nog lang niet, misschien.'

'Als dat het geval is, heb je je verleden nog niet voldoende verwerkt.'

'Ik dacht van wel. Misschien lopen we wat hard van stapel?'

'Ik wil je in geen geval het gevoel geven dat je onder druk staat.'

Ze knikte. 'Laat het dan een poosje rusten, Stephan, tot ik de gelegenheid heb gevonden om mijn kinderen op mijn eigen manier te vertellen dat ik iemand anders heb ontmoet die ik heel erg aardig vind. Kan dat?'

Ze keek hem aan en bedacht tegelijkertijd dat dit een patroon was dat ze uit haar huwelijk herkende. Alles vragen. Zich in alles richten op de man. En juist dat wilde ze niet meer.

Zoals zoveel vrouwen had Annette de Warrimont haar leven lang klaargestaan om iedereen gelukkig te maken. Ze had eens in de bibliotheek gestaan met een scheef glimlachje en in haar hand een boek dat de titel droeg Als hij maar gelukkig is. Wat was dat voor veel vrouwen akelig herkenbaar! Alsof ze zich eraan brandde, had ze het boek in de kast teruggezet. Ze had naar eer en geweten geprobeerd om haar kinderen een goede jeugd te geven en weinig te laten merken van de spanningen tussen hun vader en hun moeder. Ze dacht dat dit aardig was gelukt. Maar op een goede dag had ze beseft dat het waarschijnlijk nog wel het meest aan haar eigen houding te wijten was dat niemand zich nog druk scheen te maken over de vraag hoe zij zich voelde, wat zij dacht of wat haar eigenlijk gelukkig maakte. Een van de meest con-

fronterende momenten uit haar leven was geweest dat ze tot het besef kwam dat ze zich dat zelf ook al jaren niet meer afvroeg.

Toen moest het roer om, besepte ze, en dat gebeurde niet van het ene moment op het andere. Het was een langzaam proces geweest van veel nadenken en kleine stapjes vooruit en soms ook weer een stapje terug. Met vallen en opstaan had ze weer ontdekt hoe zij de rest van haar leven vorm wilde geven. Haar echtgenoot had haar die ontluikende verandering niet in dank afgenomen. Hij wilde het middelpunt blijven waarom haar leven draaide, zoals dat jarenlang het geval was geweest. Toen ze voor zichzelf begon op te komen, namen de spanningen in rap tempo toe. Tot hij troost had gezocht bij een ander, die hem wel naar de ogen keek, precies zoals hij wilde. De afgelopen twee jaar sinds de scheiding was dat de leidraad in haar leven geweest en op een dag, zo'n half jaartje geleden, had ze met een schok ontdekt dat het haar was gelukt. Ze deelde haar dagen in op de manier die zij prettig vond, deed dingen die zij graag wilde doen. Ze besteedde nog steeds veel aandacht aan haar twee kinderen, maar ze liet de dingen niet meer bepalen door hun wensen en behoeften. Ze maakte altijd een overweging hoe die met die van haar samen konden gaan.

Langzamerhand was ze haar gespannenheid kwijtgeraakt. De bitterheid over de manier waarop ze door haar ex-man behandeld was, verdween langzaam aan.

Op een dag had ze beseft dat als ze in bittere wrok om bleef kijken, daarvan maar één het slachtoffer was, namelijk zichzelf. Het was hard werken geweest, maar het loon was navenant. Ze was gelukkig geworden. Natuurlijk, soms had ze zich eenzaam gevoeld. Op andere momenten bleef het verdriet naar boven wellen, dat ze zo slecht behandeld was door de man aan wie ze het beste deel van haar leven had geschonken en wie dat zo weinig waard was gebleken. Soms was het moeilijk geweest om haar kinderen niet te veel te laten merken van haar gedachten over hun vader. Dat deed ze niet voor hem, maar voor Serge en Sonia.

'Hé?'

Ze schrok op uit haar gedachten. 'Sorry, Stephan. Gun me wat ruimte, alsje-blijft.'